

اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام

زهرا سلیمانی^۱

چکیده:

تربیت جنسی در واقع همان باید و نباید های رفتاری و شخصیتی است که برای رسیدن به هدف مطلوب باید به آنان توجه داشت. بدون شک مسئله مهم تربیت جنسی از نگاه و توجه دین مبین اسلام دور نمانده و به آن همواره توجه داشت، و در این راستا موضوعات و جنبه های گوناگون را مورد بررسی و تبیین قرار داده است، و علاوه بر آن به اهمیت پرداختن و آموزش درباره این مسئله مهم سفارش شده تا بتوان به شخصیتی متعادل و مورد پسند اسلام رسید که در راستای حفظ شان و شخصیت انسانی از این گزینه طبیعی لذت برد؛ پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی و با مراجعه به منابع کتابخانه ای، و با هدف معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام انجام گرفته است و در انتها به این موارد رسید: مفهوم شناسی واژه تربیت، کودک، گزینه جنسی، تربیت جنسی. مراحل پیدایش هویت جنسی. اهداف تربیت جنسی. آموزش جنسی و تربیت جنسی. تربیت جنسی از منظر دین اسلام. آغاز دوره کودکی. عوامل تربیتی کودک در امور جنسی که شامل موارد فوق بوده: 1. اصطحاک یا لمس بدنی 2. تاثیر محیط 3. جداسازی بستر کوکان 4. پنهان بودن روابط زناشویی والدین 5. بازی نکردن با اعضای جنسی کودک 6. بوسیده نشدن کودک توسط نامحرم

کلید واژه: تربیت، کودک، گزینه جنسی، تربیت جنسی

مقدمه:

مسئله تربیت از اصول اساسی و مهم در جنبه های مختلف برای رسیدن به رشد و شکوفایی است، و اما تربیت جنسی از اهمیت ویژه ای برخوردار است؛ زیرا مربوط به کنترل و مقابله با یک گزینه ذاتی مهم است. گزینه جنسی که از دایره اراده و اختیار انسان به صورت کامل خارج است؛ میتواند افراد را تا حد حیوانیت به

¹ طلبه سطح 2 حوزه علمیه فاطمیه (سلام الله علیها)

پایین بکشد. تربیت جنسی ارائه یک سری اطلاعات ضروری روانشناختی، جسمانی و دینی درباره غریزه جنسی است.

قطعا با توجه به اهمیت توجه و کنترل این غریزه مهم طبیعی دین اسلام به عنوان کامل ترین دین الهی برای آن دستور العمل و نکاتی کامل و جامع ارائه کرده است و این امر از نگاه و توجه دین مبین اسلام دور نمانده است.

زینب سنچولی در مقاله خود با عنوان تربیت جنسی از منظر اسلام در اینباره می گوید: موضوع تربیت جنسی است؛ غریزه جنسی از غرائز اصلی و نیرومند انسانی و عامل اصلی ارتباط مرد و زن است و از مهم ترین جنبه های شخصیتی است که بر بسیاری از ابعاد و زوایای زندگی آدمی و بر رفتار، گفتار و کردار او تاثیر می گذارد. این غریزه در چگونگی شکل گیری شخصیت فردی، شاکله اجتماعی و نیز بر اندیشه و ... تاثیر گذار است.^۲

همچنین محمود رضوانی، فاطمه غلامی و حسین باقری در پژوهش خود با عنوان شایستگی های کانونی مربی تربیت جنسی اینگونه می گویند که: مبانی تربیت جنسی، غرب و تربیت جنسی و مفهوم شناسی امر جنسی در محور مباحث نظری مورد نیاز مربی، گنجانده شدند. مضامین مربوط به محور باور های مورد نیاز در تربیت جنسی و مضامین سواد رسانه ای، چگونگی پاسخگویی به سوالات و شبهات نوجوانان، مهارت پیشگیری و مواجهه صحیح با سوء استفاده جنسی، مواجهه با پدیده خود ارضایی، روان شناسی مسائل جنسی و وانایی به کارگیری راهبردها و راهکارهای خویشتنداری جنسی نوجوانان نیز، در محور مهارت های مورد نیاز برای مربی تربیت جنسی قرار گرفتند.^۳

مریم رضوی نهاد در مقاله خود در این راستا با عنوان تربیت جنسی در کلام امام علی (علیه السلام) آورده است: اسلام نیز که برای کوچکترین مسایل شخصی فرد اصول و ضوابطی دقیق دارد این مساله را از نظر نینداخته و برای ارضای صحیح آن راهکار های مناسبی ارائه می دهد که در شان یک انسان باشد. و ما بر این باوریم که راهکارهایی که این دین مبین در پیش پای ما می نهد می تواند تضمین کننده سعادت فرد و جامعه باشد. و می توانیم رفتار و گفتار پیشوایان معصوم را به عنوان الگویی در جهت ساختن جامعه ای شاداب نصب العین خود قرار دهیم.^۴

^۲ سنچولی. زینب. تربیت جنسی از منظر اسلام. سایت sid

^۳ رضوانی. محمود. غلامی فاطمه. باقری حسین. شایستگی های کانونی مربی تربیت جنسی. سایت sid

^۴ رضوی نهاد. مریم. تربیت جنسی در کلام امام علی (علیه السلام) سایت sid

بنابر این ما برای پاسخ به این پرسش مهم که اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام کدامند؟

به موارد زیر رسیده ایم:

مفهوم شناسی واژه تربیت، کودک، غریزه جنسی، تربیت جنسی. مراحل پیدایش هویت جنسی. اهداف تربیت جنسی. آموزش جنسی و تربیت جنسی. تربیت جنسی از منظر دین اسلام. آغاز دوره کودکی. عوامل تربیتی کودک در امور جنسی که شامل موارد فوق بوده: 1. اصطحکاک یا لمس بدنی 2. تاثیر محیط 3. جداسازی بستر کوکان 4. پنهان بودن روابط زناشویی والدین 5. بازی نکردن با اعضای جنسی کودک 6. بوسیده نشدن کودک توسط نامحرم

مفهوم شناسی

معنای لغوی تربیت: واژه تربیت از ریشه باز ربو بسته و از باب تفعیل است، چراکه کلمه ی ناقص هنگامی که به باب تفعیل برده می شود، مصدر آنها بر وزن تفعّل می شود. مانند: تربیه، تزکیه، تحلیه...

اینگونه که از سخن اهل لغت بر می آید، در این ریشه به نوعی می توان معنای زیادت و رشد را یافت و در موارد مخلف استعمال خود نیز این معنا را دارد⁵

معنای اصطلاحی: تربیت به معنای ایجاد تحول و تغییر در ابعاد وجودی و رفتاری انسان، به منظور سازندگی و جهت دهی او به سوی مقصدی معین امری مهم و سرنوشت ساز است. اهمیت آن برای آدمی بدان حد است که کودک جاهل به لحاظ اصل خلقت را عالم و دانا می سازد و دلبسته به زرق و برق ها و اسباب بازی ها به درجه ای می رساند که حاضر باشد از جان و مال خود در راه هدف و مقصد ارزنده ای مایه بگذارد اهمیت تربیت آنگاه معلوم و آشکار خواهد شد که فرد یا افرادی مرحوم از تربیت را در نظر آوریم. در آن صورت ما نه تنها با حیوان انسان نمایی مواجه ایم بلکه او را در معرض کمبود ها و نارسایی ها می بینیم که وضع او را حد حیوان هم متنزل خواهد کرد، وجود این همه نا به سامانی ها جرائم اختلاف، انحراف، و اختلالات در مواضع افراد حاکی از نقص یا فقدان تربیت آنهاست.⁶

⁵ سایت راسخون.

⁶ قائمی. دکتر علی. روانشناسی و تربیت کودکان شاهد. ص 198

معنای لغوی جنسی: معنای جنسی منصوب به جنس (فرهنگ فارسی معین) در اصطلاح متداول امروزی، آنچه مربوط به امور شهوانی باشد: اعمال جنسی، جاذبه جنسی، کششی که از نظر غریزه جنسی میان دو موجود نر و ماده پدید می آید.^۷

معنای لغوی غریزه جنسی: غریزه، سرشت، ذات، یا اطفاء شهوت که سبب تولید نسل و بقا نوع است.^۸

معنای اصطلاحی غریزه جنسی به معنای علاقه و مهارت ها و معلوماتی است که موجود زنده بدون آموزش و از ابتدای تولید به صورت بالغه یا بالفعل با خود دارد. الگوهای رفتاری غریزی از سرشت بر می خیزند و امتسابی و آموختنی نیستن. رفتار هایی مانند نوع تغذیه و تولید مثل در حیوانات بدون تجربه قبلی و به طور خودکار و از پیش برنامه ریزی شده اجرا می شود.^۹

یکی از غریزه های بسیار قوی در وجود هر انسانی، غریزه جنسی است. که باید از راه صحیح ارضا گردد. چون از راه صحیح منحرف شوند به ابعاد دیگر زندگی انسان آسیب خواهد زد^{۱۰}

کودک: به فرزندان انسان از زمان تولد شروع بلوغ کودک گفته می شود. که معادل آن در زبان عربی (طفل) است. به معنای (کوچک) یا (خردسال) این در حالی است که به استناد آیاتی همچون 69 سوره غافر و 58 و 59 سوره نور و دیگر آموزه های اسلامی از زمان بسته شدن نطفه و استقرار آن در رحم مادر تا زمانی که به حد بلوغ برسد کودک اطلاق می شود. از دیدگاه لغت شناسان از آنجا که در طول دوران بارداری، کودک مستور و پوشیده دارد، به آن جنین اطلاق می شود. که جمع آن (اجنبه) است.^{۱۱}

مفهوم تربیت جنسی: تعریف مناسبی که میتوان از تربیت جنسی ارائه کرد اینگونه است که افراد در دوران های رشد کودکی، نوجوانی، و جوانی به گونه ای پرورده شود و آموزش ببینند که با جنسیت خود آشنا گردند. و آنها را بپذیرد یا قدر دان وجود خویش باشد. و به آن افتخار کند، نقش مذکر و مونث بودن از لحاظ اجتماعی را یاد بگیرد، و احکام و آداب دینی در ارتباط با مسائل جنسی مربوط به خود و روابط با هم جنس و جنس مخالف را فرا گیرد، آمادگی روانی برای ازدواج و تشکیل خانواده را پیدا کند. با مسائل مربوط به

⁷ سایت

⁸ سایت.

⁹ سایت

¹⁰ رمضان علی. محمد. تربیت جنسی کودکان از نظر اسلام ص 6

¹¹ مقدادی. محمد مهدی. جواد پور . مریم. پیشگیری از آسیب های جنسی کودکان در اسلام ص 4

مسائل خانوادگی و روابط با همسر آشنا گردد و در سایه آن به آرامش برسد. به گونه ای توانمند شود که عواطف و فعالیت های جنسی خویش را در جهت قرب الهی و جلب خشنودی خداوند به کار گیرد.^{۱۲}

از نگاهی دیگر تربیت جنسی عبارت است از فراهم آوردن زمینه رشد غریزه جنسی به گونه ای که ضمن استفاده از این غریزه از انحراف و لغزش های جنسی پیشگیری کرد به عبارت دیگر، تربیت جنسی فقط آموزش مراقبت های جنسی برای پیش گیری از سو استفاده های احتمالی کودک نیست، بلکه باید بدانی پایه تربیت جنسی صحیح و مناسب موجب شکل گیری هوش جنسی در کودک است. هوش جنسی مبنای زندگی صحیح جنسی در کودک و بزرگسال است. هوش جنسی یعنی اطلاعات به علاوه مهارت عاطفی و آگاهی جسمانی.^{۱۳}

1. اصطحاکاک یا لمس بدنی:

اولین مسئله برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام موضوع اصطحاکاک یا لمس بدنی کودک است.

امام علی (علیه السلام) در روایتی بیان می دارند: «مُبَاشَرَةُ الْمَرْأَةِ ابْتِهَا إِذَا بَلَغَتْ سِتِّ سِنِينَ شُعْبَةً مِنَ الزَّوْنِ» [۱۸] می توان از روایت اینگونه برداشت کرد که از سن شش سالگی است که کودک نسبت بدن خود حساس شده و ممکن است تماس بدنی با او، موجب تحریک بدنی او شود. به همین خاطر لازم است برای جلوگیری از انحرافات جنسی فرزندان، از سن شش سالگی برخی از کارهایی که مستلزم ارتباط بدنی است همچون استحمام فرزندان، از آن دوری شود و فرزندان را به گونه ای از سنین پنج سالگی آموزش داد که در سن شش سالگی خودش بتواند استحمام خود را انجام دهد.^{۱۴}

دیدن مناظره مهیج، تنهایی و عزلت، اصطحاکاک ران پاها به هم (دوچرخه سواری، کار با چرخ خیاطی مبله) دیدن مناظر هول انگیز پر بودن مثانه از ادرار، وجود اضطراب و هیجان، شنیدن صدا های محرک، بیان داستان های جنسی و ... را نام برد. به خاطر همین جنبه هاست که در تربیت اسلامی توصیه هایی شده است. از جمله آنکه مرد حق ندارد صورت دختر ممیز را اگر چه فرزند او باشد را ببوسد، یا زن حق ندارد صورت پسر ممیز خود را بوسه زند. روایات اسلامی نشان می دهند دختری را که به سن شش سالگی رسید و پسری را که به سن هفت سالگی رسید را نباید بوسید و نیز در اسلام توصیه شد که پسران و دختران ممیز در هنگام نماز صبح، تعویض لباس خواب شب حق ندارند بی اجازه و بی خبر وارد اتاق پدر و مادر شوند، زیرا

¹² رمضان علی. محمد. تربیت جنسی کودکان از منظر اسلام. ص 1

¹³ عطاریانی. فاطمه. ناگفته هایی از تربیت جنسی کودک. ص 15

¹⁴ افشاری. محمد حسین. خانه خوبمان. مقاله تیر ماه 1397

تسامح در ادله سنن بهره برد. از لحاظ محتوایی این حدیث، اشاره به آثار وضعی عدم توجه در مسایل زناشویی است که اولین آثار این عدم توجه گریبانگیر فرزند ایشان می شود.^{۲۳}

در محلی که دو نفر آمیزش دارند کودک شیرخوار حضور نداشته باشد و حتی صدای نفس ها را نشنود که اگر منحرف شد، باید خود را سرزنش کنند.^{۲۴}

عدم رعایت اولیا هنگام روابط زناشویی یکی از مهم ترین مسائلی است که زمینه ساز انحراف فرزندان می شود. حالتی که برای زن و شوهر پیش می آید به طور معمول اگر به وسیله ی پوشش کم اثر نشود اثر منفی داشته اگر چه بچه ها خواب باشند. در آن هنگام ارتعاشاتی از زن و مرد صادر می گردد به طور معمول در فکر افراد تاثیر داشته و انتقال می یابد. در هر حال اگر زن و مرد پوشش مناسب نداشته باشند و اطمینان لازم از خواب فرزندان شان نداشته باشند دیگر مصیبت آور خواهد بود.^{۲۵}

بنابر این چهارمین نکته برای رسیدن و معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام پنهان بودن روابط زناشویی والدین است.

4. بازی نکردن با اعضای جنسی کودک

پنجمین موضوع برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام بازی نکردن با اعضای جنسی کودک است.

بازی با اعضای جنسی کودک، میتواند موجب تحریک جنسی و بلوغ زود رس گردد، ناهنجاری های جنسی را به کودک یاد دهد و موجب انحراف وی شود. در برخی روایات از اینگونه بازی ها به عنوان شاخه ای از زنا یاد شده است. این تعبیر نشان دهنده تاثیر منفی آن بر کودک است. از این رو، در متون دینی از این کار نهی شده است.^{۲۶}

دستکاری آلت تناسلی و کنجکاوای فرزندان برای شناخت این عضو از بدن را باید از مقوله مسایل جنسی جدا نمود. معمولاً این گونه رفتارها، از دید کودکی در سن و سالی که بدان اشاره نمودید جنبه اخلاقی ندارد؛ لذا هر گونه برخورد نسنجیده ای ممکن است سبب گیجی او شده و موجبات احساس گناه و افسردگی وی را فراهم سازد. مهمتر از همه اینکه ممکن است پس از آن برای پرسش ها و ابهام های جنسی خود به دیگرانی مراجعه کند که یا به دلیل ناآگاهی و یا غرض ورزی ، اطلاعات نادرستی در زمینه مسائل جنسی به

²³ افشاری. محمد حسین. خانه خویمان. مقاله تیر ماه 1397

²⁴ رضایی اصفهانی. محمد علی. فلسفه احکام و تربیت. ص 180

²⁵ حق جو. محمد حسین. جوانان و غریزه جنسی. ص 32

²⁶ محمدی ری شهری. محمد. حکمت نامه کودک. ص 203

او منتقل نمایند که در نتیجه آن در آینده وی را با مشکلاتی مواجه خواهد ساخت. (البته این رفتارها چنانچه کنترل نشود می تواند زمینه انحراف جنسی کودک را در آینده فراهم سازد پس باید با بکارگیری روش ها مناسب سعی در تغییر رفتار کودک داشته باشید).^{۲۷}

به کودک خود آموزش دهید که بدن او خصوصی است و دیگران حق دست ورزی با برخی از اعضا او را ندارد.

نگاه به عورت کودک، و نگاه کودک به عورت بزرگسال، دو جنبه فقهی و تربیتی دارد. نگاه کردن برای کودک حرمت فقهی ندارد و برای بزرگسال نیز به شرط عدم ریه، حرام نیست اما نمی توان آثار تربیتی پوشیدگی و عریان را نادیده گرفت. چ کودک، عورت دیگران را ببیند و چ دیگران عورت وی را ببینند. قبح این کار را از میان می برد و موجب بی مبالاتی و بی پروایی می گردد و هرزگی را نهادینه می کند. بنابراین پنجمین موضوع برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام بازی نکردن با اعضای جنسی کودک است.

5. بوسیده نشدن کودک توسط نامحرم:

ششمین مسئله برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام بوسیده نشدن توسط نامحرم است که باید مورد توجه والدین قرار بگیرد.

بوسیده شدن توسط نامحرم، هرچند در صورت عدم ریه، حرمت فقهی ندارد، اما اثر منفی آن بر کودک ممیز، پوشیده نیست ارتباط بوسه ی نامحرم با کودک، در روح او نقش می بندد و در آینده، رابطه با نامحرم را تسحیل می کند و حفظ عفاف را با مشکل روبرو می سازد از این رو نامحرمان به نبوسیدن کودکان توصیه می شوند.^{۲۸}

این غریزه، به تدریج رشد می کند و خود را نشان می دهد از این رو، مادر میتواند در این زمینه نقش موثری ایفا کند و غریزه جنسی کودک را به صورت طبیعی و همراه با افزایش شناخت دینی و اخلاقی، تربیت و هدای کند. وظیفه مادر نسبت به تربیت فرزند، به ویژه تربیت جنسی او بسیار سنگین است؛ زیرا اگر غرایز جنسی از کودکی هدایت نشود و در اینباره آموزش هایی به کودک و نوجوان داده نشود، ممکن است با فرا رسیدن دوران بلوغ، مشکلاتی به وجود آید و دیگر راهکارهای تربیتی اثر چندانی نداشته باشد. بنابر این، مادر باید از همان آغاز به این اکمر توجه کند و فضای خانه را به گونه ای آماده سازد که موجب تحریکات

^{۲۷} سایت پرسمان 153100

^{۲۸} محمدی ری شهری. محمد. گزیده حکمت نامه پیامبر اعظم (صلی الله علیه) ص 505

جنسی کودک نگردد. رفتار مادر باید حساب شده و با عفت و حیا باشد و بدون لباس و نیمه عریان در برابر پسری که به سن بلوغ نزدیک است ظاهر نشود و همچنین باید اتاق پسران و دختران و حداقل بستر آنها از همان دوران کودکی از هم جدا باشد. روشن است که مادر در رعایت این مسائل نقش اساسی دارد.²⁹

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرمود: دختر بچه شش ساله را پسر بچه نبوسد و همچنین زن‌ها از بوسیدن پسر بچه ای که سنش از هفت سال تجاوز کرده است خود داری کند، حضرت ابوالحسن (علیه السلام) فرموده است: وقتی دختر بچه شش ساله شد مرد نامحرم حق ندارد او را ببوسد و همچنین نمی تواند او را در آغوش بگیرد. امام صادق (علیه السلام) به راوی حدیث فرموده است وقتی دختر بچه به سن شش سالگی رسید برای تو شایسته نیست او را ببوسی.³⁰

پس از اینکه به دوستان و خانواده یادآوری کردید که بدون اجازه کودک نباید او را لمس کنند یا ببوسند، شما می‌توانید به راحتی در مواجهه با غریبه‌هایی که قصد بوسیدن کودکان را دارند، واکنش نشان دهید. همگی ما تجربه دیدن نوزادی دوست‌داشتنی را داشته‌ایم که دلمان خواسته او را محکم بغل کنیم و لپ‌هایش را ببوسیم. این یک حس عمومی است و متأسفانه برخی افراد این خواسته خود را کاملاً خودخواهانه و بدون توجه به رضایت کودک یا والدین او دنبال می‌کنند.³¹

اگر ما اجازه بدهیم که این کار بدون رضایت فرزندمان انجام شود، به او پیام خواهیم داد که دیگران می‌توانند هر زمانی که بخواهند او را ببوسند یا بغل کنند. این می‌تواند به کودک بیاموزد که مرزهای شخصی او اهمیتی ندارد و دیگران می‌توانند بدون توجه به خواسته‌های او، به راحتی وارد حریم شخصی‌اش شوند.³²

باید دانست حفظ و احترام به رضایت کودک از همان ابتدا، برای ایجاد احساس امنیت و اعتماد به نفس در او بسیار حیاتی است.

بنابر این ششمین مسئله برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام بوسیده نشدن توسط نامحرم است که باید مورد توجه والدین قرار بگیرد.

نتیجه گیری:

²⁹ ناصری. محمد. نقش مادران در تربیت دینی فرزندان. ص 39

³⁰ فلسفی. محمد تقی. کودک از نظر وراثت و تربیت. ص 367

³¹ سایت فرزند فردا

³² همان

تربیت یعنی پرورش طبق قوانین مشخص و راهبردی که باید در چهارچوب آن عمل کرد. در پژوهش حاضر با تلاش برای معرفی اصول و روشهای تربیت جنسی کودک از دیدگاه اسلام در پی راهبرد های اساسی دین اسلام برای مواجهه صحیح با این غریزه مهم و حیاتی بوده ایم، تا بتوان با توجه به این اصول و قوانین مرز بین انسانیت و حیوانیت را مشخص کرده و کودکانمان را برای مقابله و کنترل این غریزه آماده سازیم؛ از این رو در این پژوهش به موارد زیر رسیده ایم: : مفهوم شناسی واژه تربیت، کودک، غریزه جنسی، تربیت جنسی. مراحل پیدایش هویت جنسی. اهداف تربیت جنسی. آموزش جنسی و تربیت جنسی. تربیت جنسی از منظر دین اسلام. آغاز دوره کودکی. عوامل تربیتی کودک در امور جنسی که شامل موارد فوق بوده: 1. اصطحاک یا لمس بدنی 2. تاثیر محیط 3. جداسازی بستر کوکان 4. پنهان بودن روابط زناشویی والدین 5. بازی نکردن با اعضای جنسی کودک 6. بوسیده نشدن کودک توسط نامحرم و امید است این پژوهش مورد توجه تمامی مادران دلسوز و دغدغه مند برای تربیت صحیح فرزندان دلبندشان باشد.

فهرست منابع:

*قرآن

اسلامیان، زهرا، سعیدی رضوانی، محمود، غفاری ابلفضل. خانواده و تربیت جنسی. سایت sid احسانی. محمد. نقش مادران در تربیت دینی فرزندان. مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. 1387

افشاری. محمد حسین. خانه خوبمان. مقاله تیر ماه 1397

باقری. ناصر. پولادی. شیرین. امینی راستایی. زهرا. تربیت جنسی کودکان توسط والدین. sid

جواد پور. مریم. پیشگیری از آسیب های جنسی کودکان در اسلام. sid

حر عاملی. محمد بن حسن. وسائل الشیعه. آل البیت. 1414ق

حق جو. محمد حسین. جوانان و غریزه جنسی. انصارالمهدی. قم. 1379

دایرة المعارف طهور فرهنگ و علوم انسانی، واحد تحقیقات. موسسه فرهنگی هنری. ناشر موسسه فرهنگی هنری جام طهور

رضایی اصفهانی. محمد علی. فلسفه احکام و تربیت. پژوهش های تفسیر و علوم قرآن. قم. 1391

رمضان علی. محمد. تربیت جنسی کودکان از نظر اسلام. sid

عباسی ولدی. محسن. من دیگرما. آیین فطرت. تهران. 1400

عطاریانی. فاطمه. ناگفته هایی از تربیت جنسی کودک. شاپرک. تهران. 1402

فقیهی. علی نقی. تربیت جنسی. موسسه فرهنگی دارالحديث. تهران. 1399

فلسفی. محمد تقی. کودک از نظر وراثت و تربیت. دفتر نشر اسلامی. 1395

قائمی. دکتر علی. روانشناسی و تربیت کودکان شاهد. انجمن اولیاء و مربیان. 1368

محمدی ری شهری. محمد. گزیده حکمت نامه پیامبر اعظم (صلی الله علیه). موسسه دارالحدیث. تهران.

1389

مقدادی. محمد مهدی. جواد پور . مریم. پیشگیری از آسیب های جنسی کودکان در اسلام. sid

ناصری. محمد. نقش مادران در تربیت دینی فرزندان. دفتر عقل. قم. 1387

سایت راسخون

سایت پرسمان 153100